

هجری شمسی (۱۹) ایلول سنه ۱۲۷۵ (نومرو ۶ - برنجی سنه) هجری قمری (۲۷) صفر سنه ۱۳۰۹

مجله فرهنگ

۱۳۰۹

پهنه پنجمه کونلری نشر اولنور

امور اداره و تحریریه عائد هر مخصوص ایچون
مدیر مسئول قصبهار نامه مراجعت اولنور.

سیاسیاتدن ماعدا
اولنیمان اوراق اعاده اولنماز.
هر شیدن بحث ایدر. درج

نسخه سی ۲۵ باره به در

اداره خانه سی:
باب عالی جاده سنده قصبهار مطبعه و کتابخانه و مجلدخانه سیدر

شرائط اشترا
برسنه لکی در سعادت ایچون - اداره خاندن آلتیق اوزره - یکرمی، ولایات
ایچون بو سنه اجر نیله برابر اوتوز غروشدور.

افند من حضر تلرینی ماتعاقب الادوار کمال شوگت
واجلال ایله تحت عالیخت هایونلرنده برقرار
بیوزسون آمین.

مقاله ۷۷

طباعت

طباعتند بحث ایدرکن (ژان کوتنبرغ) ه قارشی قبلبرده
بر حس شکران اواینامق قابل اوله میور.
فصل قابل اوله بیلسون که بونجه علوم وفنون هپ انک
اختراع کرده سی اولان صنعت سایه سنده تعمم ایتش، ینه او
صنعت سایه سنده آفاقی تنور ایلمشدر. طباعتک ایجادندن
اول فکرکر بک محدود ایدی. انسانلرک همان کافه سی
علوم وفنون ترقیاتندن بی بهره ایدیلر. چونکه اول
وقت زماغزده کورولدیکی کھی کتابلر باصیلیموردی،
کودهری پارچه لرینه یازی یازیلردی. بودرلره یازی یازمق
ایچون بک چوق زمان صرف ایدیلر، رسملرله یاراقلرینک
تزییناتی ایچونده بر رسامه احتیاج مس ایدردی. برکوچوک
کتاب یازمق آیلرجه اوغراشمقه، بونک عددی تکثیر
ایتمکده بیللرجه کوز نوری دوکمه متوقف ایدی. بوسبیله
عینی بر علمه، بر فنه عائد متعدد کتابلر بولنه مازدی، بوايه
علوم وفنونک بر دائرة محدوده ایچنسنده قالمه سنی موجب
اولوردی.

الواسطه سیله یازلش کنابلر او قدر بهالی ایدی که بونلری
صانوان آتی ایچون مقابللرنده برخلی باره ورمک لازم کایردی.
حق بیوک برعائله افرادندن بر مادامک بعضی نطقلری حاوی
برکتسابی ایکی یوز قویون مقابلنده صانوان آلدینی حکایه
اولنمده درکه بوده اول وقت کتابلرک نه قدر بهالی اولدقلرینی
ایشانه کایفدر.

هله بیچاره فقیرلر جهالت کی بر بار ثقیل اضطراب
آلتنده یاشایوزلردی. او زواللیر مدینت وترقی شرفندن
بسیتون محروم ایدیلر. بو محرومیت مجبور ایدی.

وشهنشاه معالی پناه افند من حضر تلرینک منشأ فوزوسما.
دتمزاولان جلوس میامن مأنوس هایونلری یوم بهجت
آسماندن بوانه قدر انوار معارفک انتشاری مقصد
علویت مرصدیله بونجه مکتبلر تأسیس اولنه رق
ممالک محروسه المسالك شهنشاهیلرینک هر جهتی
بر دارالفیض عمران حالته کلش وحنیقه غبطه
بخشای ممالک وبلدان اجانب اولمشدر.

مکتبلر مزجه کوندن کونه منصبه زیب حصول
اولان ترقیات واکمالات محاسن غایات بزم ایچون
بالخاصه باعث مباحثدر.

ایشته بوجله جلیله دن اوله رق بوکره دخی
مکاتبزده یکی بر اثر اصلاحی مشاهده ایتمکله
قریر العین مفخرت اولیورز که اوده افکار منوره
حضرت جهانبانی به تطبیق حال وحرکتی اساس
وظیفه اتخاذ ایتش اولان معارف ناظر معالیمظاهری
دولتو زهدی پاشا حضر تلرینک مکاتب ابتدایه
ورشده پروغراملرینی تمدیلاً برخلی اصلاحات
جدیده اجراسنه تثبث ایتلری ماده مشکوره سیدر.
مکاتبزی بر درجه قصوای مکملیه اصعاد
ایده جکی درکار بولنان اشبو اصلاحات جلیله دن
طولانی {معارف} صداقت سیرت دخی متحتم
عهده عبودیتی اولان وظائف تشکر ومحمدتی ایفایه
مسارعت ایدر.

همان جناب خالق اللوح والقلم ولی نعمت
بی متمن پادشاه مکارمشیم وتاجدار علویت توأم

طباعت ایجاد اولنسه، یدی بونجه علوم وفنون آفاقه
شعشعته نون اولور میدی؟

طباعت ایجاد اولنسه یدی بوکونکی ترقیات خارق العاده
جهانه نور مدیت یاغ دیر می یدی؟

طباعت ایجاد اولنسه یدی مدیتی، معرفی نروده
اوکره نرودک؟

مثلاً یوز حیغه دن عبارت بر کتاب میدانه قویق ایچون
یوز عدد لوحه لازم یدی اشته او وقت کتاب چقارمق او قدر
کوچ یدی.

(زان کوتنبخ) ۱۴۰۰ سنه سنه طوغری المانیانک جنوبنده
واقع «مایانس» شهرنده تولد ایتمش و یک چوق زحمتلر
چکدرک طباعتی کشف و ایجاد ایلمشدر. اشته بوسایده او
زحمتلر اوشمقتلر اورتدن قافله رق معارفک انتشاری تسهیل
اولنمشدر.

مخترع مومی الیه اختراع کرده سی اولان صنعتله ایلمک
دفعه اوله رق مکتبلره مخصوص برغرامر (صرف) طبع
ایتمشدر. کوتنبخ بوغرامری طبع ایچون غایت ساده و قولای
بر اصول ارامش، متعدد صحیفه لر تشکیل ایلمک و عین حرفری
هر زمان استعمال ایده بیلیمک ایچون یکدیگرینه بیتشیک اولیه رق
متحرک معدن پارچه لری اوزرینه حرفلر حک ایتمکی تصور
ایتمشدر.

بوخبریه سنده دوام ایتمکی ائشاده بر بشقه اصول ده
خاطرینه کلشدر. اوده هر حرفی معدن پارچه لرینه آیری
آیری حک ایده چکی یره بر قالب اعمال ایدرک ایچینه مایع
حالنده معدن آقیتدنی حالده بیکلرجه حروفانک میدانه
کله چکی و دیگر اصوله نظراً ده اوجوز اوله چنی فکری
ایدی. فی الحقیقه تجربه سایه سنده بوکاده موفق اولمشدر.

(کوتنبخ) فقیر یدی. چونکه تصوراتی موقع فعل
واجرا یه وضع ایچون اولانجه توتی فدا ایلمشدر. مؤخرأ
اصحاب ثروت و درایتدن ایکی ذات ایله اورتاق اوله رق انلرک
معاونتلیله اختراع ایتمش اولدینی صنعتی بر حال مکملیه
ارجاع ایلمشدر.

استانبولموزه ایلمک دفعه اوله رق مطبعه کنشادی (سلطان
احمد ثالث) حضر تلتینک دور سلطنتلرینه تصادف ایدر. بو
مطبعه یی (ابراهیم متفرقه) اسمنده بری آچمشدر. شمعیکی

چونکه کتساب تدارکی صااحب اولانلره بیکسر
اولورودی.

کوش کی بارلاق حقیقتلردن درکه بر ملتک ترقیاتی
معارف سایه سنده بیکسر نمای حصول اولور. معارفک انتشارینه
واسطه ایسه طباعتدر. مادام که طباعت اولدنجیه معارف
محدود قالیور؛ او حالده طباعتک اهمیت فوق العاده سی نظر
حقیقت اوکنده تجلی ایتمزی؟

غزته لری نظر مطالعه یه آله م. نه کوروروز؟ بزه آیلرجه
اوزاق مالنکده کی وقعه لر، بیکلرجه مفید اثرلر، ایجاد
واختراع اولدان قون، صنایع، حاصلی هر درلو ترقی کوزمنه
چاره باز می؟ غزته لر طباعتک اهمیتنی تقدیریه یک کوزل بر
مثالدر. نتکیم شس الکترده اوقومده اولدیفکتر غزته ده
آنلردن بری درکه هر درلو علوم وفنون و صنایع دن مثلاً:
طبابت، حکمت، کیمیا، حیوانات، نباتات، ادبیات، هیئت
کی فائده لی شیلردن بحث ایدیور.

برمزده اوطوردیفکتر حالده اوروباده آمریقادیه بزی
فکراً کردیرن. بونجه ترقیات خارق العاده یی انظار تماشایه
وضع ایله تنور اذهان و توسیع افکاره خدمت ایدن مطلوبه
عات دکلیدر؟

بر دفعه دوشونه لم. دنیسایه کلدیکمز زمان بزه نه حالده
ایدک؟ هر درلو ترقیات مدنییه دن و ارسته بر انسان دکلکی؟
عجا او فکرلر من هانکی سایه ده نورلانمشدر؟ شه یوق که
مکتب سایه سنده. مکتبده نه یایدک؟ فائده لی علملر، شایان
حیثیت فلر تحصیل ایتمک. او علملری، او فکری نروده
کوردرک؟ کتابلرده. کتابلر نه سایه ده وجوده کلیر؟ طباعت
سایه سنده. او حالده طباعت ایجاد اولنماش اولسه یدی
بزه نه اولوردرق؟ دیمک بزه دینی، دینی، ملیتی، مدنی،
انسانیتی هب معارف اوکره دیور؛ معارفده مطبوعات
سایه سنده انتشار ایدیورمش. بو حالده مهربی افکارمن،
واسطه ترقیاتمن مطبوعات دکلیدر؟

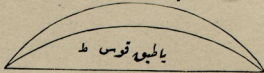
دوشونکوز! انسانلر ایچون کتاب کی بر رفیق شفیق
تصور اولنه بیلیرمی؟ نه ممکن. او بزه برطاق مفید حکایه لر
قل ایدر، وقایع تاریخیه دن بحث ایلمر، هر شیئی اوکره دیر.
هم اکلیجه، هم استفاده، نه سعادت! بوندن ده اکلا شیلرکه
کتساب قدر فائده لی، کتساب قدر قیمتدار برشی، بو قدر.
طباعت ایجاد اولنسه یدی آنلری نرودن بوله حقدق؟

حرك سرينك اسباب موجهه سی

مرينك افواه ناريدن خروحيسه ناهدقه قدر رسم
ايتش اولديني منجئي موهومه (حرك مرمری) تعبیر ايدرلر
اشبو حرك مرينك هر بر نقطه سنده سرعت مرمری بر اوله ميوب
هوا مقاومتی و جاذبه ارض سيلرندن ناشی سرعت تبديل
ايدر. مثلا يالكز هوا مقاومتی موجود و جاذبه ني معدوم
فرض ايتسه كه مرمری نهايت قدر دوز بر حالده كي ديب نهايت
سرعتی صفره منجر اوله رق هوا ده معلق بر حالده قالش
اولور. اگر جاذبه يده موجود عد ايدر ايتسه كه
اولزمان اشبو نهايتکی سرعتك صفره منجر اوله سندن اول
مرمری زمينه سقوط ايدر. اشته شوسيلرلك تأثيرله مرينك
رسم ايتش اوله جني حرك بر خط بالسابق يني شكلده
كوستريدیكي وجهه بر منحيدن عبارت اولور.

وكذا بارونك آز ويا چوقانی حرك مرينك شكلنك
تبدله سب اولور. شوبله كه اگر سلاح چوق باروت ايله
آيلور ايسه بالطبع سرعت ابتدائيه زياده اوله جفتدن حرك ياطبق
اولور كه كانداختجه ياطبق قوس درلر و اگر بارونك مقداری آز
ايلور ايسه اولزمان سرعت ابتدائيه آزاله جفتدن حرك زياده
يوكسك قوس تشكيل ايدر كه اكاده يوكسك قوس درلر.
حرك زياده مقوس اولور ايسه تأثير بالطبع آزالش
اولور.

يوكسك قوس ك

حرك مرينك باشلوجه تبدلنه زاويه ريك چوق
و آلفيده سب اولور شوبله كه زاويه رحي نه قدر چوق
اولور ايسه محركه اولقدر زياده مقوس اوله جفتدن سلاحك
تأثيری آزالش اولور يعني ۱.۵ متره ارتفاعنده اولان
بر هدهه يالايجي بر تأثير حصوله كنورمك ايجون هر حالده
حرك شكل اده اولديني كي (۱ ط م) حالنده اولمی
شرطدر عكسی تقدیرده مرميلر هدفك اوزرندن اشارق
هيچ بر تأثير حصوله كنورمن يني همان يوقارودن دوشركي

حالده ملكمك هر طرفده يك چوق مطبلر لكشاد اوله رق
سابه ترقياتوایه حضرت بادشاهيده انوار معرفندن هر كس
مستفيد اولمقدودر.

اشته يك چوق كتاب ميدانه كنيرمك سيللرجه كوزنوری
دوككه متوقف ونور معارف برده جهالته مستور ايكن
(كوتنبرغ) هم جنسني اوزحترلدن. اومشقتلدن قورتاره رق
علوم ومعارفك هر طرفه انتشاری تسهيل ايتدی كه بو خدمت
مشكورده سی دنياده نامی الی الابد پايدار ايتديكي كي بتون
قدر شناسان انسانيتي ده كند بسنه متدار ايلمشدر...

احمد فواد

مواظبيه

{ انداخت درسی }

سرعت ابتدائيه نك اسباب موجهه سی

(دررنجی نهمه مذن مابده)

۴ - افواه نارينك يانق مللر ينك (مرمری سلاحك
ايجه قونلدهه باروت ايجون كيروده قاله جق محله يانق
محلی تعبیر ايدرلر كه كوچك سلاحلرده (قوان يتاغی)
ويوكلرده (خرطوج محلی) ناريله تفريق اولور (بيوك
وكوچك اوله سيله سرعت ابتدائيه تبديل ايدر چونكه كنديش
محله يانان باروت ايله طارمحله يانان باروتلرلك قوه دافعه لری
يكديكرينه مساوی اوله ميوب هر حالده ايكنجيسي داشديد
اولور.

۵ - باروتلرلك جنسلرينك تبدیلی دخی سرعت ابتدائيه لرك
تخلفنه بايدر. شوبله كه قوه دافعه سی زياده اولان (عی
حجمده) باروت البته قوه دافعه سی آزالاندن ده ازياده
بر تضيق ايله مرمری ي ايتسه جكندن سرعتی زياده لشدربر.

بو قاعده به ميندر كه شوزمانلرده بتون مختصر علر اختراع
ايد جكلری اسلحه به بر سرعت شديده و ريمك اوزره املا
نستلرني تبديل يني مرميلرلك قتللرني تقصيدوب باروتلرلكني
چو غائق و ياخود هم مرمری ي كوچلتوب همده مؤثر اجزا
قونلمق ايله سرعت ابتدائيه لرك ازد يادينه جبالورلر.